

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

 А.І. Мілька
підпис ініціали, прізвище

«30» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

Навчальної дисципліни “ **Фінансовий менеджмент** ”

освітня програма «Облік і аудит»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
код назва спеціальності

галузь знань 07 Управління та адміністрування
код назва галузі знань

ступінь вищої освіти магістр
бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Протокол від «30» червня 2023 року № 11

Полтава – 2023

Укладачі: Любимов М.О., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Облік і аудит» спеціальності «Облік і оподаткування»
ступеня магістра

підпис Н.В. Прохар
ініціали, прізвище
«30» червня 2023 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Оцінювання результатів навчання	13
Розділ 6. Інформаційні джерела	13
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	14

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 - Загальна характеристика навчальної дисципліни „Фінансовий менеджмент”

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки:	Пререквізити: «Основи бухгалтерського обліку», «Фінанси підприємств», «Менеджмент», «Економіка підприємства» Постреквізити: «Стратегічний аналіз»
Мова викладання	українська
Статус дисципліни: вибіркова	
Курс/семестр вивчення	Денна форма навчання: 1 курс, 2 семестр Заочна форма навчання: 1 курс, 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5/2
Денна форма навчання:	
Кількість годин: загальна кількість: 150	
- лекції: 20	
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 40	
- самостійна робота: 90	
- вид підсумкового контролю: ПМК	
Заочна форма навчання:	
Кількість годин: загальна кількість: 150	
- лекції: 8	
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 4	
- самостійна робота: 138	
- вид підсумкового контролю: ПМК	

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою дисципліни є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо системного фінансового управління організацією, формування фінансової стратегії, оцінювання вартості капіталу, управління фінансовими ризиками

Завданням дисципліни є формування розуміння основ фінансового менеджменту і набуття вмінь розв'язувати практичні завдання з кола питань:

- сутність і функції фінансового менеджменту;
- методи і прийоми фінансового менеджменту;
- фінансовий механізм;
- інформаційне і організаційне забезпечення фінансового менеджменту;
- використання методів і інструментів фінансового менеджменту при обґрунтуванні управлінських рішень.

Таблиця 2 - Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і	• ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
професійний рівень, самостійно опановувати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління. ПР05. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання. ПР06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації. ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання. ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень, використовуючи сучасні методики аналізу. ПР14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації. ПР20. Ідентифікувати та аналізувати чинники внутрішнього та зовнішнього середовища, які впливають на реалізацію стратегії суб'єктів господарювання в Україні та світі. Створювати аналітичне підґрунтя для визначення економічної поведінки та оцінки рівня досягнення стратегічних цілей підприємства, зокрема підприємства, що становить суспільний інтерес.	• ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. • ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. • ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). • ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. • ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). • СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації. • СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. • СК.12. Здатність використовувати інноваційні технології при виконанні професійних обов'язків

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні та методичні основи фінансового менеджменту

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

Сутність та функції фінансового менеджменту. Мета фінансового менеджменту. Основні завдання фінансового менеджменту. Об'єкти і суб'єкти фінансового менеджменту. Завдання фінансового менеджменту.

Механізм фінансового менеджменту. Місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємств. Методи і прийоми фінансового менеджменту.

Тема 2. Системи забезпечення фінансового менеджменту

Основи побудови системи забезпечення фінансового менеджменту. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Фінансова інформаційна база. Показники інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.

Тема 3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках

Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі. Фактори, що впливають на зміну вартості грошей у часі. Нарахування простих і складних процентів. Майбутня вартість грошей та її зміст. Теперішня вартість грошей та її зміст. Поняття дисконтування та сфери його застосування. Врахування фактора часу у розрахунках вартості облігацій та акцій.

Модуль 2. Управління об'єктами фінансового менеджменту

Тема 4. Управління грошовими потоками підприємств

Поняття грошового потоку. Значення грошових потоків у діяльності підприємства. Види грошових потоків та їх класифікація. Зміст і завдання управління вхідними грошовими потоками. Управління вихідними грошовими потоками. Планування надходження і використання грошових коштів. Розробка і застосування платіжного календаря.

Тема 5. Управління прибутком підприємства

Зміст і завдання управління прибутком підприємства. Інформаційна база управління прибутком. Управління прибутком від операційної діяльності. Аналіз безбитковості. Розробка цінової політики та її оптимізація на підприємстві. Політика максимізації прибутку підприємств. Управління формуванням прибутку від іншої операційної діяльності. Формування прибутку від фінансових операцій. Управління розподілом прибутку. Управління використанням чистого прибутку.

Тема 6. Управління активами підприємства

Склад і структура активів підприємства. Зміст, завдання і методи управління оборотними активами. Управління необоротними активами підприємства.

Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу

Сутність капіталу підприємства. Власний капітал та його формування. Управління позиковим капіталом. Вартість капіталу. Структура капіталу.

Тема 8. Управління інвестиціями

Сутність і класифікація інвестицій. Зміст і завдання управління інвестиціями. Формування інвестиційної політики. Форми реальних інвестицій та особливості управління ними. Управління джерелами фінансування капітальних вкладень. Управління фінансовими інвестиціями.

Тема 9. Управління фінансовими ризиками

Економічна сутність фінансових ризиків та їх класифікація. Управління фінансовими ризиками. Методи розрахунку ризиків. Способи уникнення та нейтралізації фінансових ризиків. Страхування ризиків. Використання механізмів диверсифікації.

Тема 10. Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування

Фінансове прогнозування і планування в системі фінансового менеджменту. Цілі та завдання внутрішньофірмового фінансового прогнозування та планування. Методи фінансового прогнозування та планування. Оперативне фінансове планування як основа внутрішньофірмового фінансового контролю.

Тема 11. Антикризове фінансове управління на підприємстві

Зміст і завдання антикризового фінансового управління підприємством. Методи прогнозування банкрутства підприємства. Фінансова санація підприємства як елемент антикризового управління. Реструктуризація в системі антикризового фінансового управління підприємством. Організаційно-фінансове забезпечення реструктуризації підприємств.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни
Таблиця 3 - Тематичний план навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» (денна форма навчання)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної робота у розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Модуль 1. Теоретичні та методичні основи фінансового менеджменту					
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту Лекція 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту 1.1. Сутність та принципи фінансового менеджменту. 1.2. Мета і завдання фінансового менеджменту. 1.3. Функції і механізм фінансового менеджменту. 1.4. Фінансова стратегія, фінансова політика та фінансова тактика	2	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту Практичне заняття 1. 1.1. Сутність та принципи фінансового менеджменту. 1.2. Мета і завдання фінансового менеджменту. 1.3. Функції і механізм фінансового менеджменту. 1.4. Фінансова стратегія, фінансова політика та фінансова тактика	2	1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	10
Тема 2. Системи забезпечення фінансового менеджменту Лекція 1. Системи забезпечення фінансового менеджменту 1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. 3. Системи і методи фінансового аналізу. 4. Системи і методи фінансового планування. 5. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю.	2	Тема 2. Системи забезпечення фінансового менеджменту Практичне заняття 1. 1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. 3. Системи і методи фінансового аналізу. Практичне заняття 2. 1. Системи і методи фінансового планування. 2. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю.	2 2	1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	8
Тема 3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках Лекція 1. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2	Тема 3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках Практичне заняття 1. 1. Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі	2	1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	8

		підприємства.			
Разом	20		40		90

Таблиця 4 - Тематичний план навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» (заочна форма навчання)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної робота у розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Модуль 1. Теоретичні та методичні основи фінансового менеджменту					
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту Лекція 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту 1.1. Сутність та принципи фінансового менеджменту. 1.2. Мета і завдання фінансового менеджменту. 1.3. Функції і механізм фінансового менеджменту. 1.4. Фінансова стратегія, фінансова політика та фінансова тактика	2	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту Практичне заняття 1. 1.1. Сутність та принципи фінансового менеджменту. 1.2. Мета і завдання фінансового менеджменту. 1.3. Функції і механізм фінансового менеджменту. 1.4. Фінансова стратегія, фінансова політика та фінансова тактика	2	1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	13
Тема 2. Системи забезпечення фінансового менеджменту Лекція 1. Системи забезпечення фінансового менеджменту 6. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. 7. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. 8. Системи і методи фінансового аналізу. 9. Системи і методи фінансового планування. 10. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю.	2	Тема 2. Системи забезпечення фінансового менеджменту		1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	13
Тема 3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках Лекція 1. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках 3.1. Необхідність і значення визначення вартості грошей у	2	Тема 3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках Практичне заняття 1. 1. Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі 2. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх	2	1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	13

часі 3.2. Майбутня і теперішня вартість грошей та їх визначення 3.3. Ануїтет та його основні типи. Майбутня і теперішня вартість ануїтету		визначення			
Модуль 2. Управління об'єктами фінансового менеджменту					
Тема 4. Управління грошовими потоками підприємств Лекція 1. Управління грошовими потоками підприємств 4.1. Економічна сутність та класифікація грошових потоків підприємства. 4.2. Мета та завдання управління грошовими потоками. 4.3. Політика управління грошовими потоками підприємства. 4.4. Планування грошових потоків.	2	Тема 4. Управління грошовими потоками підприємств		1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	13
Тема 5. Управління прибутком підприємства		Тема 5. Управління прибутком підприємства		1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	13
Тема 6. Управління активами підприємства		Тема 6. Управління активами підприємства		1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	13
Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу		Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу		1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	12
Тема 8. Управління інвестиціями		Тема 8. Управління інвестиціями		1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	12
Тема 9. Управління фінансовими ризиками		Тема 9. Управління фінансовими ризиками		1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	12
Тема 10. Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування		Тема 10. Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та		1. Вирішення завдань для самостійної	12

		планування		роботи 2. Написання реферату	
Тема 11. Антикризове фінансове управління на підприємстві		Тема 11. Антикризове фінансове управління на підприємстві		1. Вирішення завдань для самостійної роботи 2. Написання реферату	12
Разом	8		4		138

Розділ 5. Оцінювання результатів навчання

Таблиця 7 - Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент»

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-3): виконання навчальних завдань (18 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); поточна модульна робота (10 балів)	34
Модуль 2 (теми 4-11): виконання навчальних завдань (40 балів); завдання самостійної роботи (16 балів); поточна модульна робота (10 балів)	66
Разом	100

Таблиця 8. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно Дуже добре
82-89	B	
74-81	C	Добре Задовільно
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 9 - Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	3
	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	3
	Інші види робіт: підготовка та захист реферату або есе	1
2. Науково-дослідна	Участь в наукових гуртках	1
	Участь в наукових студентських конференціях: університетських,	3

	всеукраїнських, міжнародних	
	Інші види робіт:	
	Підготовка та публікація наукових публікацій: тези	2
3. Інші види робіт	Підготовка презентації	2
Разом:		15

За додаткові види робіт здобувач може отримати не більше 15 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні:

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. К.: Ельга, 2008. 724 с.
3. Брігхем Є. Ф. Основи фінансового менеджменту. К.: КП "ВАЗАКО", "МОЛОДЬ", 1997. 1000 с.
4. Дема Д. І., Дорохова Л. М., Віленчук О. М. Фінансовий менеджмент : підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
5. Дема Д. І., Дорохова Л. М., Віленчук О. М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
6. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ, 2019. 520 с
7. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. URL: chrome-extension://efaidnbmninnibpcapjpcgclclefindmkaj/https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf
8. Пазинич В. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с
9. Фінансовий менеджмент : підручник. / Петро Бечко та ін. Київ: центр навчальної літератури, 2019. 496 с
10. Фінансовий менеджмент. Практикум: навч. посібник / Л.Д. Буряк, О.М. Білик, М.Д. Грицино та ін.; за заг. ред. А.М. Поддєрьогіна. - К.: КНЕУ, 2015.-335 с.
11. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. С. Лапіна, О. М. Гончаренко, Г. О. Величко та ін.; за ред. І. С. Лапіної. Одеса: Атлант, 2016. 313 с.
12. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Національний банк України, Українська академія банківської справи Національного банку України; заг. ред.: І.О. Школьник, В.М. Кремень. - Київ: Центр учбової літератури, 2018.
13. Фінансовий менеджмент: підручник / А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк, М. Д. Білик та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с.
14. Фінансовий менеджмент: підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 320 с.

15. Фінансовий менеджмент: підручник / Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніп'яліді О. Ю. / за ред. Кнейслер О. В. – Тернопіль: Економічна думка, 2018. – 482 с.

16. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_navcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ

Додаткові:

1. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Концепція фінансової безпеки України. URL: <http://www.ufin.com/ua/konsepacia/008.doc>.
3. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: веб-сторінка. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
5. Національний банк України URL: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки навчального процесу з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» включає програмні продукти:

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Програмний комплекс ВАР.
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни на платформі Moodle.